
Vergaderjaar 2024–2025

36 725IIA

**Wijziging van de begrotingsstaat
van de Staten-Generaal (IIA) voor
het jaar 2025 (wijziging samenhan-
gende met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van de Staten-Generaal.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotings-toelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M.Uitermark

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Voor u ligt de eerste suppletoire begroting 2025 van de Staten-Generaal. De eerste suppletoire begroting geeft een geactualiseerd beeld van de uitvoering van de begroting 2025 (Kamerstukken II 2024/25, [36 600 IIA, nr. 1](#)). De stand van de eerste suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2025 opgebouwd.

In deze eerste suppletoire begroting wordt in de tabel budgettaire gevolgen van beleid de cijfers van zes begrotingsjaren weergegeven. In de kolom van begrotingsjaar 2030 zijn de middelen in verband met de extrapolatie gepresenteerd.

Uitgangspunt bij de toelichting op de tabel is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel, te weten:

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
2. Uitgaven t.b.v. leden en oud-leden Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 4 mln. Ontvangsten 2 mln.
4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer (bedragen x € 1.000)

	Ont- werpbe- groting t (1)	Muta- ties via NvW, moties, amen- demen- ten en ISB (2)	Vastge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e supple- toire begro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoire begro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- tie 2026	Muta- tie 2027	Muta- tie 2028	Muta- tie 2029	Muta- tie 2030
A	Verplichtingen	25.634 0	25.634	1.837	27.471	1.600	400	400	400	23.732
rt										
.										
	Uitgaven	25.634 0	25.634	1.837	27.471	1.600	400	400	400	23.732
1.	Wetgeving en controle	25.634 0	25.634	1.837	27.471	1.600	400	400	400	23.732
0	Eerste Kamer									
	<i>Institutionele inrichting</i>	19.828 0	19.828	1.737	21.565	1.600	400	400	400	18.204
	Apparaat Eerste Kamer	19.828 0	19.828	1.737	21.565	1.600	400	400	400	18.204
	<i>Personele uitgaven</i>	5.327 0	5.327	100	5.427	0	0	0	0	5.327
	Vergoedingen voorzitter/le- den Eerste Kamer	5.327 0	5.327	100	5.427	0	0	0	0	5.327
	<i>Materiële uitgaven</i>	479 0	479	0	479	0	0	0	0	201
	Verenigde vergadering	479 0	479	0	479	0	0	0	0	201
	Ontvangsten	140 0	140	0	140	0	0	0	0	140

Toelichting

Institutionele inrichting

Apparaat Eerste Kamer

In 2023 is de griffie het project voor een nieuw parlementair systeem ge-
start. Doel van het project is te komen tot een toekomstbestendig infor-
matiesysteem dat het huidige parlementaire systeem moet vervangen.
Het huidige systeem is aan het einde van zijn levensduur. In de jaren 2025
en 2026 is er € 1,6 mln. nodig voor de implementatie van het systeem.
Vanaf 2027 is er € 0,4 mln. nodig voor onderhoud en doorontwikkeling.

2.2 Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, moties, amen- demen- ten en ISB (2)	Vastge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e supple- toire begro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoire begro- ting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
A Verplichtingen rt .	43.42 3	0	43.42 3	202	43.62 5	2.000	2.000	2.000	2.000	43.244
Uitgaven	43.42 3	0	43.42 3	202	43.62 5	2.000	2.000	2.000	2.000	43.244
2.0 Uitgaven ten behoe- ve van leden en oud- leden Tweede Kamer	43.42 3	0	43.42 3	202	43.62 5	2.000	2.000	2.000	2.000	43.244
<i>Institutionele inrichting</i>	27.551	0	27.551	2.000	29.551	2.000	2.000	2.000	2.000	29.551
<i>Schadeloosstelling</i>	27.551	0	27.551	2.000	29.551	2.000	2.000	2.000	2.000	29.551
<i>Personele uitgaven</i>	15.872	0	15.872	– 1.798	14.074	0	0	0	0	13.693
<i>Pensioenen en wacht- gelden</i>	15.872	0	15.872	– 1.798	14.074	0	0	0	0	13.693
Ontvangsten	86	0	86	0	86	0	0	0	0	86

Toelichting

Institutionele inrichting

Schadeloosstelling

Het budget voor de schadeloosstelling wordt structureel opgehoogd met € 2 mln., doordat de bezoldigingen en vergoedingen van politieke ambtsdragers in juli 2024 aangepast zijn naar CAO Rijk 2024-2025 (Staatscourant. 2024, 17611). Deze aanpassingen zorgen voor € 1,5 mln. meer kosten dan begroot. Daarnaast moet de Werkkostenregeling met € 0,5 mln. Structureel worden opgehoogd.

Personele uitgaven

Pensioenen en wachtgelden

Het budget voor de wachtgeldregeling wordt minder sterk aangesproken door voormalig Kamerleden dan aanvankelijk was ingeschat. Daarom is de raming voor de wachtgelden in 2025 met € 1,8 mln. Incidenteel naar beneden bijgesteld. In de jaren daarna is al rekening gehouden met een afname van het budget.

2.3 Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

	Ont- werpbe- groting t (1)	Muta- ties via NvW, moties, amen- demen- ten en ISB (2)	Vastge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e supple- toire be- groting (4)	Stand 1e sup- pletoire begro- ting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Muta- tie 2029	Mutatie 2030
Art Verplichtingen	196.021	0	196.021	12.595	208.616	8.690	6.820	5.620	3.185	186.179
Uitgaven	196.021	0	196.021	12.595	208.616	8.690	6.820	5.620	3.185	186.179
3.0 Wetgeving en controle Tweede Kamer	196.021	0	196.021	12.595	208.616	8.690	6.820	5.620	3.185	186.179
<i>Institutionele inrichting</i>	141.244	0	141.244	12.595	153.839	7.605	6.820	5.620	3.185	134.116
Apparaat Tweede Kamer	139.866	0	139.866	12.595	152.461	7.605	6.820	5.620	3.185	132.738
Onderzoeksbudget	1.378	0	1.378	0	1.378	0	0	0	0	1.378
<i>Materiële uitgaven</i>	54.777	0	54.777	0	54.777	1.085	0	0	0	52.063
Drukwerk	2.209	0	2.209	0	2.209	0	0	0	0	2.209
Fractiekosten	46.868	0	46.868	0	46.868	0	0	0	0	46.854
Uitzending leden	532	0	532	0	532	0	0	0	0	532
Parlementaire enquêtes	2.700	0	2.700	0	2.700	1.085	0	0	0	0
Bijdrage ProDemos	2.468	0	2.468	0	2.468	0	0	0	0	2.468
Ontvangsten	3.639	0	3.639	0	3.639	0	0	0	0	3.639

Toelichting

Institutionele inrichting

Apparaat Tweede Kamer

Het benodigde projectbudget van € 1,5 mln. is nodig voor de domeinen Digital Workspace en Infra en Cloud (Flexinfra) om de moderne werkplek verder door te ontwikkelen. Deze projecten dragen ook bij aan de verbetering in informatiebeveiliging en gebruikerswensen vanuit de moderne werkplek.

De Tweede Kamer zal langer verblijven in de tijdelijke huisvesting van Be-zuidenhoutseweg 67 (B67). Dat zorgt ervoor dat noodzakelijke (vervangings)investeringen gedaan moeten worden in verschillende installaties, zoals in de beveiligingsinstallaties en audio-visuele installaties. In totaal is vanaf 2026 € 8,8 mln. benodigd, verdeeld over drie jaar, om alle installaties een upgrade te geven of te vervangen.

Ook vragen de veiligheidssituatie van het pand, de systemen en de leden van de Tweede Kamer om investeringen in personeel en materieel. Voor 2025 circa € 3,5 mln. en vanaf 2026 circa € 1,2 mln.

In navolging van het besluit van het kabinet om drie nieuwe ministeries in te stellen, heeft de Kamer, conform art 7.1 lid 1 van het Reglement van Orde, waarin staat dat er een vaste commissie is voor elk ministerie, drie nieuwe commissies ingesteld: de commissie voor Asiel en Migratie (A&M), de commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en de

commissie voor Klimaat en Groene Groei (K&GG). Het budget is opgehoogd met circa € 1 mln. in 2025 en vanaf 2026 met circa € 1,1 mln.

Daarnaast betreft dit noodzakelijke uitgaven (in 2025 € 4 mln., in 2026 € 0,9 mln. en vanaf 2027 € 0,8 mln.) voor de bedrijfsvoering van de Tweede Kamer met betrekking tot de overstap naar een moderne werkplek, wijzigingen in formatie, archiefbewerking en reisbudgetten.

De eindejaarsmarge wordt ingezet om problematiek zelf op te lossen en voor overlopende verplichtingen.

Materiële uitgaven

Parlementaire enquêtes

In 2024 is het begrote bedrag voor de Parlementaire Enquête Corona niet volledig benut. Het restant ter hoogte van € 1 mln. wordt in 2026 toegevoegd.

2.4 Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4) = (3) + (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- tie 2026	Muta- tie 2027	Muta- tie 2028	Muta- tie 2029	Muta- tie 2030
Art Verplichtingen	1.661 0	1.661 0	1.661 1.415	3.076 3.020	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1.661 1.661
Uitgaven	1.661 0	1.661 0	1.661 1.415	3.076 3.020	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1.661 1.661
4.0 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	1.661 0	1.661 0	1.661 1.415	3.076 3.020	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1.661 1.661
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>1.661 0</i>	<i>1.661 0</i>	<i>1.661 1.415</i>	<i>3.076 3.020</i>	<i>0 0</i>	<i>0 0</i>	<i>0 0</i>	<i>0 0</i>	<i>0 0</i>	<i>1.661 1.661</i>
Interparlementaire betrekkingen	1.661 0	1.661 0	1.661 1.415	3.076 3.020	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1.661 1.661
Ontvangsten	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0

Toelichting

Materiële uitgaven

Interparlementaire betrekkingen

De Staten-Generaal organiseert in juli 2026 de jaarlijkse vergadering (Annual Session) in Nederland van de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) Parlementaire Assemblee. Het betreft een vijfdaags vergadercongres voor ongeveer 700 deelnemers. Hiervoor zijn extra middelen nodig (in 2025 € 1,4 mln., in 2026 € 3 mln.).

3 Niet-Beleidsartikel

3.1 Artikel 10. Nog onverdeeld

Tabel 6 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Stand le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- tie 2026	Muta- tie 2027	Muta- tie 2028	Muta- tie 2029	Muta- tie 2030
Art Verplichtingen	0	0	0	11.00	11.00	10.75	10.48	11.08	10.34	10.26
Uitgaven	0	0	0	11.00	11.00	10.75	10.48	11.08	10.34	10.26
10. Nog onverdeeld	0	0	0	11.00	11.00	10.75	10.48	11.08	10.34	10.26
<i>Nog te verdelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>11.00</i>	<i>11.00</i>	<i>10.75</i>	<i>10.48</i>	<i>11.08</i>	<i>10.34</i>	<i>10.26</i>
Loonbijstelling	0	0	0	8.598	8.598	8.422	8.221	8.754	8.121	8.056
Prijsbijstelling	0	0	0	2.403	2.403	2.335	2.265	2.332	2.221	2.206
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Loonbijstelling

Dit betreft de loonbijstelling tranche 2025 voor de Staten-Generaal. De loonbijstelling is niet volledig uitgekeerd. Het kabinet heeft besloten om de loonbijstelling voor externe inhuur tranche 2025 in te houden. Dit wordt ingezet ter dekking van rijksbrede problematiek.

Prijsbijstelling

Dit betreft de prijsbijstelling tranche 2025 voor de Staten-Generaal. De doorverdeling vindt later in 2025 plaats.